

Muutoksenhaun määräajat – valituksen siirtäminen määräajassa muutoksenhakuelimelle

Eduskunnan oikeusasiamies on viime vuosina useaan otteeseen kiinnittänyt huomiota siihen, että sosiaalivakuutusasioissa valitusten siirtäminen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi voi kestää yli laissa säädettyjen määräaikojen. Oikeusasiamiehen yksittäiset ratkaisut ovat koskeneet pääasiassa Kansaneläkelaitosta ja työeläkejärjestelmää. Viimeisimmässä ratkaisussaan (9.4.2008 Dnro 488/2/07) oikeusasiamies pyytää sosiaali- ja terveysministeriötä ilmoittamaan oikeusasiamiehelle 30.1.2009 mennessä niistä toimenpiteistä, joihin ministeriössä ja sen hallinnonalalla on ryhdytty valitusten siirrolle säädettyjen määräaikojen noudattamisen ja sen seurannan tehostamiseksi. Vaikka oikeusasiamiehen viimeisin ratkaisu on koskenut nimenomaisesti työeläkejärjestelmää, on siinä kiinnitetty huomiota myös siihen, että määräajat valitusten siirtämiseksi muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi koskevat myös muun muassa työtaturmavakuutusta.

Tapaturmavakuutuslain 53 c § sisältää säännökset ja määräajat valituksen siirtämisestä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosikeuden käsiteltäväksi. Jos vakuutuslaitos ei voi itseoikaisuna muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstään, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava asiakirjat muutoksenhakuelimelle. 30 päivän määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on viipymättä ilmoitettava valittajalle. Muutoksenhakuasiakirjat on aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle viimeistään 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä. 60 päivän määräaika on ehdoton takaraja asiakirjojen toimittamiselle.

Oikeusasiamies on ratkaisuisaan kritisoinut myös sitä, että lisäselvitysten hankkimisesta johtuvasta 30 päivän määräajan ylitymisestä ei ilmoiteta valittajalle ja että 60 päivän määräaikaa ei ole pidetty ehdottomasti sitovana sosiaalivakuutusasioissa.

Oikeusasiamies edellyttää, että sosiaalivakuutuslainsäädäntöä soveltavat vakuutuslaitokset kehittävät omia tietojärjestelmiään ja työprosessejaan siten, että määräaikojen ylityksiä ei pääse tapahtumaan. Hyväksyttäviä perusteita määräaikojen ylitykseen eivät ole töiden ruuhkautuminen tai työntekijöiden poissaolot vakuutuslaitoksissa tai muutoksenhakijan pyyntö lisäselvityksen toimittamiseksi.

Oikeusasiamies on keskustellut asiasta Vakuutusvalvontaviraston kanssa. Vakuutusvalvontavirasto voi osana menettelytapavalvontaa valvoa vakuutuslaitosten toimintaa valitusasian käsittelyssä ja siihen liittyvien määräaikojen noudattamisessa.

Koska määräaikojen noudattaminen valitusasian käsittelyssä on myös työtaturmavakuutuksessa tärkeä osa muutoksenhakijan oikeusturvaa, TVL antaa jäsenlaitostensa tiedoksi oikeusasiamiehen 9.4.2008 tekemän ratkaisun ja muistuttaa jäsenlaitoksiaan tapaturmavakuutuslaissa säädettyjen määräaikojen noudattamisesta.

Lisätietoja: Lakiasiainjohtaja Kirsi Pohjolainen, TVL, puhelin (09) 680 40 327

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto (TVL)

PL 275 (Bulevardi 28), 00120 Helsinki

puhelin (09) 680 401 (Vakuutuskeskus), faksi (09) 680 40 514